

povinnost k výživě. Vychází to zejména z ustanovení § 6 odst. (5) a (6) zákona 394/1022, kde jest ustanoveno, že má se platiti za určitých okolností přídavek na děti otci, státnímu zaměstnanci, jen v té výši, kterou státní zaměstnanec skutečně platí pro své dítě třetím osobám. Správnost tohoto názoru vychází také z toho, že § 3 zákona 314/1920, (177/1924) ustanovuje, že přídavky na děti podléhají exekuci jen potud úplně, pokud se vede exekuce pro toto dítě za účelem vymáhání výživného proti státnímu zaměstnanci. Zejména poslední ustanovení dokazuje nejlépe, že přídavek na děti nepřísluší dítěti, nýbrž otci za účelem umožnění povinnosti výživného. Z těchto vývodů vyplývá, že dítě nemá nároku, aby mu otec postoupil přídavek na děti. Nárok dítěte proti otci opírá se jediné o zákonitou povinnost otce k výživě jeho manželského dítěte (§ 141 obč. zák.). Výši tohoto výživného určí opatrovnický soud v nesporném řízení. Samozřejmě běře při tom zřetel na výši přídavku pro děti, který otec bere. Na základě usnesení opatrovnického soudu lze, jak bylo shora uvedeno, vésti neobmezeně exekuci na přídavek pro děti a vymáhati zabavení a přikázání tohoto přídavku. **N e j v y š š í s o u d** obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Již před válkou, pokud se týče před tím, než zaměstnancům byly poskytovány drahotní přídavky, byl každý otec povinen, vyživovati své děti, ačkoliv platy zřízců nebyly odstupňovány podle rodinných poměrů, nýbrž byly stejně veliké, ať zřízenec měl zákonnou povinnost jiné osoby vyživovati nebo jí neměl. Válkou nastala změna potud, že se uznalo, že normální platy nestačí ani pro zaměstnance samé, tím méně pro rodinu, přiznány tedy přídavky odstupňované podle rodinných poměrů. Zaměstnavatel věděl, že zřízenec musí své děti vyživovati již z platu normálního, ale shledáváje, že částky, které takto může dětem poskytovati, nestačí k jejich výživě, vyměřil mu přídavek též pro ně. Tento přídavek měl tedy přímo určení, by se ho dostalo dětem, ne by si ho podržel otec sám, vždyť by mu nebyl býval dán, kdyby neměl děti, a by se jim ho dostalo kromě výživného, které jim otec byl povinen dávat již ze svého základního platu: je to tedy přídavek ve prospěch osoby třetí. Zaměstnavatel nevyhražoval si ovšem právo, přidržovati zřízence, by přídavek dával dětem (§ 881 obč. zák.), nýbrž ponechal to jim, by se ho na otci domáhali po případě pořadem práva (Sb. n. s. čís. 917, 927). Posuzuje-li se věc podle těchto zásad, jest zřejmo, že odvolací soud neposoudil věc po stránce právní správně.

Čís. 6008.

Byla-li fideikomisární substituce ohledně nemovitostí nařízena v první řadě zůstavitelovu synovi ve prospěch jeho manželských dětí, žijících v době substitučního nařízení, v druhé řadě pak těmto dětem pro případ, že by zemřely bez potomků, ve prospěch jiných dětí zůstavitelových nebo dětí těchto, žijících v době substitučního nápadu, nemovitost přešla

po smrti zůstavitelově přímo na děti syna jeho a čekatelé staly se děti jiných dětí zůstavitelových, působí substituční oprávnění těchto čekatelů i pro další stupeň a to i tehdy, kdyby se tyto čekatelé nedožili sami substitučního nápadu.

(Rozh. ze dne 6. května 1926, R I 249/26.)

Josef W. starší odkázal v dovětku svůj dům svému synu Josefu W-ovi, kterého zavázal, by dům ten v dobrém stavu zanechal svým manželským dětem, které, dokud matka jejich žije, mají pouze právo užívací a teprve po její smrti nabudou neobmezeného vlastnictví. Poslední pořízení obsahovalo pak dále ustanovení, že dům dotyčný po smrti těchto vnuků zůstavitelových, kdyby zemřeli bez potomků, připadnouti má dětem zůstavitelovým Gustavu W-ovi a Marii L-ové, nebo jejich dětem, kdyby syn zůstavitelův Josef W. již nežil. Pozůstalost Josefa W. st. odevzdána byla odevzdací listinou ze dne 19. února 1900 dětem jeho Gustavu W-ovi, Marii L-ové, Hermíně S-ové a dětem Josefa W-a, zemřevšího dne 1. července 1899, jako zákonným dědicům, kteří pak uzavřeli dne 2. srpna 1899 dohodu dědickou, která ohledně substitučního odkazu má ustanovení, že polovina domu připadá jako odkaz vnukům zůstavitelovým Josefu a Marii W-ovým stejným dílem mimo jiné s tím obmezením, že tato polovina domu, kdyby zemřeli bez potomků, připadnouti má Gustavu W-ovi a Marii L-ové, nebo kdyby již nežili, jejich dětem v době nápadu substitučního žijícím. Dům byl dne 25. ledna 1921 prodán a jako substituční podstata Josefa W-a st. uloženo do soudní úschovy u zemské banky v Praze za 32.000 Kč 4% komunálních úpisů zemské banky české, za 30.000 4% zástavních listů hypoteční banky moravské a vkladní knížka zemské banky na 71 Kč 10 h. Gustav W. zemřel dne 28. července 1923, děti nezanechav, Marie L-ová zemřela 24. ledna 1917, zanechavši 2 děti Jana L-a, jenž je 51letý, ženat, a Annu U-ovou, nyní 49letou, vdanou. Fiduciáři Josef W., 37letý, ženatý a Marie W-ová, 35letá, svobodná, byli bezdětní. Návrh Josefa a Marie W-ových, Anny U-ové a Jana L-a, by byl substituční závazek zrušen a vydána substituční podstata Josefa W-a staršího, s o u d p r v é s t o l i c e zamítl. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Ustanovení posledního pořízení Josefa W-a st. dlužno pokládati za substituční odkaz a to také ve prospěch dětí Jana L-a a Anny U-ové. V době zřízení substituce byli jak oba fiduciáři Josef W. a Marie W-ová, tak i Jan L. a Anna U-ová již na živu. Naskytá se tedy právní otázka, zda substituce zřízená Josefem W-ou st. ve prospěch dětí Jana L-a a Anny U-ové jest vzhledem k tomu, že původní odkaz prodejem nemovitostí změnil se ve jmění movité, platná se zřetelem na předpis §§ 611, 612, 652 obč. zák. V nesporném řízení není soudce povolán, by řešil tuto právní otázku; tu lze dle Šu 2 čís. 7 nesp. říz. vyřídití jen řádným sporem mezi těmi, kdož domáhají se zrušení substitučního závazku a vydání substituční podstaty, a opatrovníkem, kterého by bylo zřídití potomstvu Jana L-a a Anny U-ové. Před rozřešením této sporné otázky jest žádost o uvolnění substituční podstaty, s nímž souhlasí pouze

svéprávní čekatelé v čas úmrtí zůstavitelova na živu byvší, v zákoně (§ 2 čís. 4 a § 158 nesp. říz.) neodůvodněna. Zde rozhoduje vůle zůstavitelova (§ 914 obč. zák.) a hledíc k předpisům §§ 216, 233, 270, 274, 282 obč. zák., nelze v nesporném řízení, dokud právní otázka není vyřízena, dáti svolení k takovému opatření, jež by mohlo býti na úkor právu osob dosud nenarozených.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jak z pozůstalostního spisu po Josefu W-ovi st. bylo zjištěno, byla nařízena fideikomisární substituce v první řadě zůstavitelovu synovi Josefu W-ovi ve prospěch jeho manželských dětí, v druhé řadě pak těmto jeho dětem pro případ, že by zemřely bez potomků, ve prospěch Gustava W-a a Marie L-ové nebo jejich dětí, žijících v době substitučního nápadu. První případ substituce již nastal a jsou v této době fiduciary Josef W. a Marie W-ová a čekatelé pro případ druhé substituce Jan L. a Anna U-ová, děti Marie L-ové, poněvadž Gustav W. již zemřel bezdětný. Rekursní soud nadhazuje otázku, zda je substituce ve prospěch dětí Jana L-a a Anny U-ové platnou vzhledem k tomu, že původní odkaz substituční nemovitosti byl později jejím prodejem změněn ve jmění movité a se zřením k předpisům Šu 611 a 612 obč. zák. míní, že jest to otázka, kterouž by bylo řešiti jen ve sporu o zrušení substitučního závazku a vydání substituční podstaty, dokud však se tak nestalo, že v řízení nesporném rozhoduje vůle zůstavitelova a že vzhledem k této jeho vůli nelze dáti svolení k takovému opatření, poněvadž by bylo na úkor práv osob posud nezrozených. Vykládá tedy rekursní soud tuto zůstavitelovu vůli v tomto řízení v ten smysl, že nařízená substituce zní také ve prospěch dalšího potomstva nynějších čekatelů. Naproti tomu stěžovatelé míní, že substituce jest vzhledem k ustanovení Šu 681 obč. zák. obmezena na Jana L-a a Annu U-ovou, že se tedy nevztahuje již na jejich případné potomky a když tito poslední, svéprávní substituti dali souhlas k uvolnění substituční podstaty, že není důvodu, aby se žádosti stěžovatelů nevyhovělo. Z toho, co až dosud bylo zjištěno, vychází na jevo, že zůstavitel předně nařídil, aby dům byl po Josefu W-ovi v dobrém stavu zachován jeho manželským dětem, pak ale, kdyby tito zůstavitelovi vnuci zemřeli bez potomků, dalším dětem zůstavitelovým Gustavu W-ovi a Marii L-ové nebo jejich dětem v době substitučního nápadu žijícím. Z toho jest patrna vůle zůstavitelova při nařízení druhé substituce, by substituční podstata byla zachována, nastane-li druhý případ substituce, dále v rodině pro potomky Marie L-ové, kteří budou ještě v té době živi. Mimo to dle Šu 615 druhý odstavec obč. zák. přechází právo fideikomisárního dědice, nedá-li se jiná vůle zůstavitelova předpokládati, na jeho dědice i tehdy, nedožil-li se substitučního případu. Že vůli zůstavitelovu nelze vykládati proti tomu, nýbrž naopak, že zní ve prospěch dalšího potomstva, bylo již řečeno. Stěžovatelé nesporně se dovolávají předpisu Šu 681 obč. zák., jehož pro tento případ nelze použiti. Působí tedy substituční právo nynějších čekatelů i pro

další stupeň, i když se nynější čekatelé sami substitučního případu nedožijí. Není potřeba zmiňovati se o pochybnosti nebo spornosti otázky, zda substitute jest platnou pro další potomstvo Jana L-a a Anny U-ové se zřetelem na §§ 611 a 612 obč. zák. a s ohledem na přeměnu nemovitého odkazu v peněžní podstatu. Až posud nastal teprve první případ substitute na děti zůstavitelova syna Josefa W-a, které však v době nařízení substitute byly součástíky zůstavitelovými. Obmezení substituční dle §u 613 obč. zák. neposuzuje se dle nařízeného počtu substitucí, nýbrž dle počtu skutečně nastalých případů substitučního dědictví (poslední věta §u 612 obč. zák.). Poněvadž tedy případné potomstvo nynějších čekatelů přichází v úvahu, nerozhoduje pro uvolnění substituční podstaty pouze souhlas nynějších substitutů a právem byla žádost stěžovatelů na vydání podstaty zamítnuta, poněvadž by se jednalo zřejmě proti zájmům tohoto posud nezrozeného, ale vždy ještě možného potomstva (§ 158 nesp. říz.) a proti nařízení zůstavitelovu.

Čís. 6009.

V řízení o žalobě na odevzdání bytu platí kratší lhůty §u 575, první odstavec, c. ř. s., třeba bylo se domáháno v žalobě též zjištění nájemního poměru, ale pouze jako otázky předurčující.

(Rozh. ze dne 6. května 1926, R I 335/26.)

Žalobu, domáhající se na majitelích domu uznání, že žalující straně přísluší výhradné právo nájemní k bytu, že žalovaný je povinen ve 24 hodinách odstraniti zámek ze dveří bytu toho a žalobkyni jako plnomocnici vrátiti věci v žalobní prosbě uvedené, a že oba žalovaní jsou povinni trpěti, by žalující strana bytu toho výhradně jako nájemnice užívala, zadala žalobkyně na soudě okresním. K námitce věcné nepříslušnosti soud první stolice žalobu odmítl, rekursní soud námitku zamítl.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs.

Důvody:

Pro posouzení otázky, zda jde o spor nájemní, jsou rozhodny jednak skutkové okolnosti, jež žalobce k odůvodnění svého nároku tvrdí, jednak jeho závěrečný žalobní návrh. Žalobci tvrdí v podstatě, že za souhlasu spoluzalovaného Jindřicha V-a vyměnili si v jeho domě byt s manželi J-ovými, že tedy s Jindřichem V-em uzavřeli smlouvu nájemní, ale že tento uznává za nájemníka někoho jiného, totiž Františka C-a. Návrh žalobní pak zní, že žalovaní jsou povinni uznati, že žalobcům přísluší výhradné právo nájemní k bytu, a že jsou žalovaní povinni trpěti, by žalobci užívali bytu jako nájemníci. Z toho jde, že jediným cílem žaloby jest domoci se na žalovaném Jindřichu V-ovi jako vlastníkovi domu a pronajímateli vydání najatých místností do užívání po rozumu §u 1096 obč. zák. Zjištění sporného práva nájemního — kteroužto